

Toelichting op plan van aanpak

fietsen in Lelystad

De gemeente Lelystad heeft in 2015 de nota Fietsen in Lelystad vastgesteld. Daarin zijn, op basis van het toenmalige ambitieniveau, uitgangspunten uitgeschreven. Dit document vormt tot nu toe het kader voor het fietsbeleid in Lelystad. Daarnaast is in 2020 de Mobiliteitsvisie voor heel Lelystad vastgesteld. In deze visie wordt de mobiliteit als geheel beschouwd, waarbij in de mobiliteitsagenda ook de fiets is uitgewerkt. De belangrijkste punten uit deze twee documenten zijn hieronder uitgelicht.

Fietsen in Lelystad (2015)

- “Het doel is dat iedereen **prettig** moet kunnen fietsen”
- “het stelsel van fietsvoorzieningen vormt een **logisch, vanzelfsprekend, duidelijk en aansluitend geheel**.”
- “het stelsel van fietsverbindingen biedt fietsers een zo **kort mogelijke route** naar hun bestemming”
- “de fietsvoorzieningen zijn zodanig vormgegeven en in de omgeving ingepast dat het **aangenaam** wordt om te fietsen.”
- “de fietsvoorzieningen maken een **vlotte doorstroming** van het fietsverkeer mogelijk.
- “de belangrijkste hoofdroutes in de stad zijn **herkenbaar** voor de gebruikers.”
- “het is noodzakelijk dat de fietser zijn of haar weg vindt en zich goed kan **oriënteren**. Noodzakelijke **bewegwijzering** verhoogt het oriëntatie vermogen.”
- “De fietsvoorzieningen **waarborgen** de **veiligheid** van de fietsers en de overige weggebruikers. Naast verkeersveiligheid gaat het hier ook om **sociale veiligheid**.”
- Alle **stallingen** dienen daarom van voldoende **kwaliteit** te zijn om op deze manier de fietser te verleiden de fiets te parkeren in een stalling in de nabijheid van zijn of haar fietsroute.”

Mobiliteitsvisie 2020-2030

- “**bevorderen** van het fietsgebruik”
- “Om mensen te **verleiden** de fiets te gebruiken zal moeten worden geïnvesteerd in de voorzieningen.”
- “De **ambitie** is om Nederlands **veiligste fietsstad** te worden (raadsprogramma 2018 – 2022).”
- “Lelystad streeft naar **veilige en prettige** fietsroutes”
- “Extra aandacht voor **parkeervoorzieningen** voor fietsen”

Thema's

In de nota Fietsen in Lelystad zien we dat er nadrukkelijk aandacht is voor prettig fietsen, waarbij er vooral focus is op het netwerk: zowel de compleetheid daarvan als de logica en herkenbaarheid. Daarnaast is in de nota aandacht voor veilig fietsen (zowel fysieke veiligheid als sociale veiligheid) en fietsparkeren. In de Mobiliteitsvisie zien we vooral een focus op veilig fietsen, waarbij tevens wordt gestreefd om het fietsgebruik te stimuleren. Ook is er aandacht voor fietsparkeren. Wanneer we belangrijkste punten uit de twee documenten combineren, zien we 5 thema's waar Lelystad zich op focust op het gebied van fiets. Ze richten zich op het verbeteren van enkele aspecten van het fietsen, zoals de ambitie uit de Mobiliteitsvisie om de veiligste fietsstad van Nederland te worden.

Prettig fietsen

(sociale)
Veiligheid

Herkenbaar, direct
en logisch netwerk

Fietsparkeren

Fietsgebruik
verhogen

Knelpuntenonderzoek verkeersveiligheid (2023)

- Lijst met verkeersveiligheidsknelpunten en bijbehorende maatregelen

Raadsakkoord 2022 – 2026

*“Als hoofdstad van de nieuwe natuur Nederland hecht de raad aan **duurzame mobiliteit**. Daarbij past de ambitie om in 2026 bij de **beste fietssteden** van Nederland te horen.”*

De raad vraagt hierbij onder meer aandacht voor:

- *“het oplossen van **knelpunten** in het fietspadennet, waaronder het Lelycentre;”*
- *“een algemene **kwaliteitsverbetering** van fietspaden, inclusief de **bewegwijzering**;”*
- *“het toevoegen van bewaakte **fietsstallingen**;”*
- *“het behoud en mogelijk verder uitbreiden van het **gescheiden verkeerssysteem**.”*

In het raadsakkoord 2022-2026 wordt het ambitieniveau voor Lelystad verhoogd om in 2026 bij de beste fietssteden van Nederland te horen. Het eerdere knelpuntenonderzoek verkeersveiligheid, dat werd uitgevoerd tijdens vorige raadsakkoord, is specifiek gekeken naar de fysieke infrastructuur. Hoewel er verbeterpunten zijn, bleek uit dat onderzoek dat de verkeersveiligheid voor fietsers in Lelystad al goed is. Als Lelystad één van de beste fietssteden wil worden, dan moet de aandacht op meer liggen dan alleen fysieke aspecten en verkeersveiligheid. Daarom is in 2023 een participatie-onderzoek uitgevoerd over uiteenlopende fietsonderwerpen, waaronder ook fietsbeleving. Daarin werd de Lelystedeling nadrukkelijk betrokken.

Participatie-onderzoek Fietsen in Lelystad (2023)

In 2023 is voor het participatieproces onder Lelystedelingen een digitale enquête verspreid en zijn er gesprekken op de markt gevoerd. De highlights van het participatie-onderzoek staan in dit document, in de bijbehorende rapportage zijn verdere resultaten en toelichting te vinden.

Plan van aanpak aan de hand van participatie-onderzoek

De resultaten van het participatie-onderzoek vormen een verrijking op de thema's die al uit de bestaande documenten waren gekomen. Ten opzichte van de thema's uit de huidige beleidsdocumenten komt hier een aantal nieuwe thema's naar voren: onderhoud, sociale aspecten, conflicten en gedrag, en toerisme en recreatie. Het thema 'fietsgebruik verhogen' is verwerkt in de doelstelling. Zo ontstaat een compleet beeld van de onderwerpen die verbeterd moeten worden om Lelystad één van de beste fietssteden te laten worden. Dit heeft samen geleid tot dit nieuwe **Plan van aanpak: fietsen in Lelystad**.

Doelstelling

De hernieuwde doelstelling heeft geleid tot het participatie-onderzoek. Het thema 'fietsgebruik verhogen' uit eerdere documenten is verwerkt in de doelstelling.

Lelystad één van de beste fietssteden
meer Lelystedelingen vaker op de fiets

Plan van aanpak

fietsen in Lelystad

We onderscheiden in Lelystad vier belangrijke doelgroepen. Sommige inwoners fietsen enorm veel, anderen juist bijzonder weinig. Naast fietsers zijn ook de scootmobieliërs toegevoegd, omdat zij veel van het fietsnetwerk gebruik maken. De verschillende doelgroepen zijn elk gebaat bij het verbeteren van andere thema's.

Veel-fietsers

hoog gebruik behouden

Incidentele fietsers

gebruik verhogen

Niet-fietsers

gebruik opstarten

Scootmobieliërs

hoog gebruik behouden

Zeven thema's om het fietsen in Lelystad te verbeteren

Ten opzichte van de thema's uit de huidige beleidsdocumenten komt hier een aantal **nieuwe thema's** naar voren: onderhoud, sociale aspecten, conflicten en gedrag, en toerisme en recreatie. Het thema 'fietsgebruik verhogen' is verwerkt in de doelstelling.

Veel Lelystedelingen **waarden het enorm** dat ze vrij van auto's en veel door het groen kunnen fietsen, en dat de fietspaden hen overal heenbrengen. Opvallend is dat verkeersveiligheid een minder groot thema is dan in andere steden: daar zorgt het **grotendeels vrijliggende netwerk** voor. Er zijn ook nadelen: de slechte vindbaarheid van het fietsnetwerk werd vaak genoemd. Ook kunnen de bruggen als een barrière worden ervaren. Verder blijkt uit de reacties dat er op **infrastructuur flink geïnvesteerd** moet worden: vooral fietsparkeren en het onderhoud van de fietspaden vallen op in de reacties. Hieronder een overzicht van de zeven thema's die naar voren zijn gekomen uit de participatie, met daarbij aangegeven voor wie het thema hoofdzakelijk bedoeld is.

Herkenbaarheid en netwerk

- Wayfinding en bewegwijzering
- Samenhang en logica routes
- Ontbrekende verbindingen

± 190 reacties

Fietsparkeren

- Te weinig stallingsmogelijkheden
- Onvoldoende kwaliteit van de stallingen

± 60 reacties

Onderhoud

- Infrastructuur
- Groen (bij kruispunten)

± 190 reacties

Sociale aspecten

- Steile bruggen
- Sociale veiligheid (verlichting, onbekend in de wijk)
- Niet kunnen fietsen
- Geen fiets hebben

± 90 reacties

Verkeersveiligheid

- Kruisingen
- Wegen niet conform inrichtingseisen

± 65 reacties

Conflicten en gedrag

- Snelheidsverschillen op het fietspad
- Conflicten tussen fietsers en voetgangers
- Gedrag medefietsers (o.a. mobielgebruik)

± 90 reacties

Toerisme en recreatie

- Positieve aspecten versterken (groen, vrij van auto's, verkeersveilig)

± 130 reacties

Maatregelen

Om de verbeterpunten uit het knelpuntenonderzoek, het participatietraject en eerdere beleidsdocumenten te kunnen aanpakken, is een lijst met maatregelen opgesteld. De meeste zijn een logisch gevolg van knelpunten die inwoners hebben aangegeven. Daarnaast zijn enkele maatregelen toegevoegd die niet direct voortkomen uit een knelpunt, maar wel bijdragen aan het verhogen van het fietsgebruik: maatregel M, N en P. De maatregelen zijn onderverdeeld in drie categorieën, verder is volgorde willekeurig. De hoogste prioriteit is gegeven aan maatregelen de hoogste verwachte impact op het fietsgebruik, vaak hoort daar ook een grote investering bij. De quick-wins zijn maatregelen die op korte termijn en tegen relatief lage kosten te realiseren zijn. De overige maatregelen zijn belangrijk, maar hebben minder urgentie. Dat betekent dat ze vooral worden opgepakt in samenhang met andere projecten: werk-met-werk maken.

Maatregelen met hoogste prioriteit		Thema	Doelgroepen
A.	Integrale aanpak wayfinding fietsnetwerk <i>infrastructuur en bebording aanpassen om moeiteloos de weg te vinden</i>	 	
B.	Aanpak missing links <i>in het hoofd fietsnet</i>	 	
C.	Onderhoud fietsinfrastructuur	 	
D.	Fietsparkeren verbeteren: <i>kwaliteit en kwantiteit</i>		
E.	Verlichting verbeteren / nachtnet fiets: <i>sociale veiligheid in het donker</i>		
Quick wins			
F.	Fietslessen		
G.	Lelystad profileren als (recreatieve) fietsstad		
H.	Groenonderhoud langs fietspaden	 	
Overige maatregelen			
I.	Onderscheid fiets- en voetpaden verbeteren: <i>waar deze niet logisch zijn ingedeeld</i>	 	
J.	Handhaving inzetten: <i>fietsparkeren en gedrag</i>	 	
K.	Verbreden fietspaden	 	
L.	Voegovergangen bruggen verbeteren		
M.	Deelname City Deal Fietsen voor iedereen: <i>landelijk samenwerken voor doelgroep die niet vanzelf fietst</i>		
N.	Fietsbank: <i>tweedehands fietsen voor een kleine portemonnee</i>		
O.	Uitvoeringsplan verkeersonveilige situaties		
P.	Stimuleren fietsgebruik voor woon-werkverkeer		
Q.	Herkenbare infrastructuur door wijken	 	

- Herkenbaarheid en netwerk
- Fietsparkeren
- Onderhoud
- Sociale aspecten
- Verkeersveiligheid
- Conflicten en gedrag
- Toerisme en recreatie